

IVA Cultural. Comparativa de tipus impositius de productes i serveis culturals a Europa. 2013

Marta Llatcha (coordinació) i Marçal Terrades (suport tècnic)

Gabinet Tècnic del Departament de Cultura

1. Impost sobre el valor afegit

L'impost sobre el valor afegit (IVA) és un impost indirecte que grava els lliuraments de béns i les prestacions de serveis efectuats per empreses i que recau sobre el consumidor final. Aquest impost és una de les formes més importants de finançament dels estats europeus. Tanmateix, els estats graven els productes i serveis amb diferents tipus impositius segons si els consideren béns de primera necessitat —tipus impositius baixos— o béns de luxe —tipus generals, més elevats.

Aquest treball pretén fer una comparativa dels tipus impositius d'IVA que s'apliquen a alguns béns i serveis culturals en diversos països de la Unió Europea l'any 2013. Per tal d'acomplir aquest objectiu, s'ha utilitzat la informació proporcionada pel treball *VAT Rates. Applied in the Member States of the European Union*,¹ que fa anualment la Comissió Europea i que consisteix en un recull de tipus impositius per productes i serveis segons dades facilitades pels mateixos estats membres. Els tipus de béns i serveis culturals analitzats es detallen en la Taula 1.

Taula 1. Productes culturals analitzats per comparar els tipus impositius d'IVA per països

- Entrades a espectacles i cinema
- Llibres
- Llibres electrònics (*e-books*)
- CD, CD-ROM, alta fidelitat – vídeo
- Adquisició d'obres d'art i antiguitats

2. Principals resultats

En termes generals, els productes i serveis culturals analitzats es poden dividir en dos grups clarament diferenciats quant al tracte fiscal que reben. Per una banda, alguns béns i serveis culturals són considerats béns de luxe i, per tant, gravats amb tipus impositius generals situats al voltant del

¹http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/taxation/vat/how_vat_works/rates/vat_rates_en.pdf

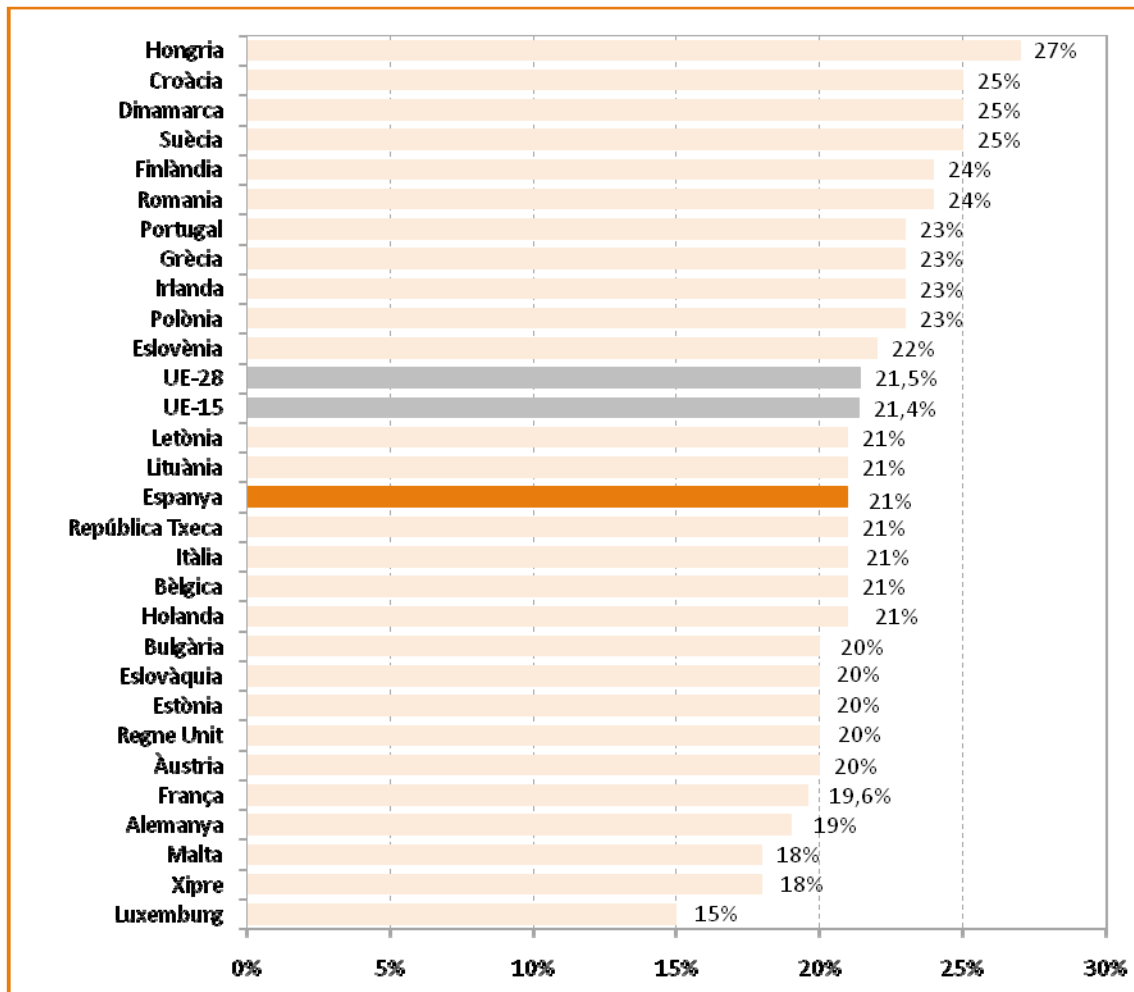
20 %. Entre aquests tipus de béns i serveis s'hi troben productes de maquinari i reproductors (CD, CD-ROM, reproductors d'alta fidelitat i vídeo) i, majoritàriament, l'adquisició d'obres d'art.

D'altra banda, alguns béns i serveis culturals reben un tracte específic, amb tipus impositius més o menys reduïts, que indiquen que en certa mesura són tractats de manera equiparable als béns i serveis de primera necessitat. Aquest és el cas de les entrades a cinemes i espectacles d'arts escèniques i els llibres i llibres electrònics (*e-books*).

2.1 Béns i serveis gravats amb tipus impositius generals

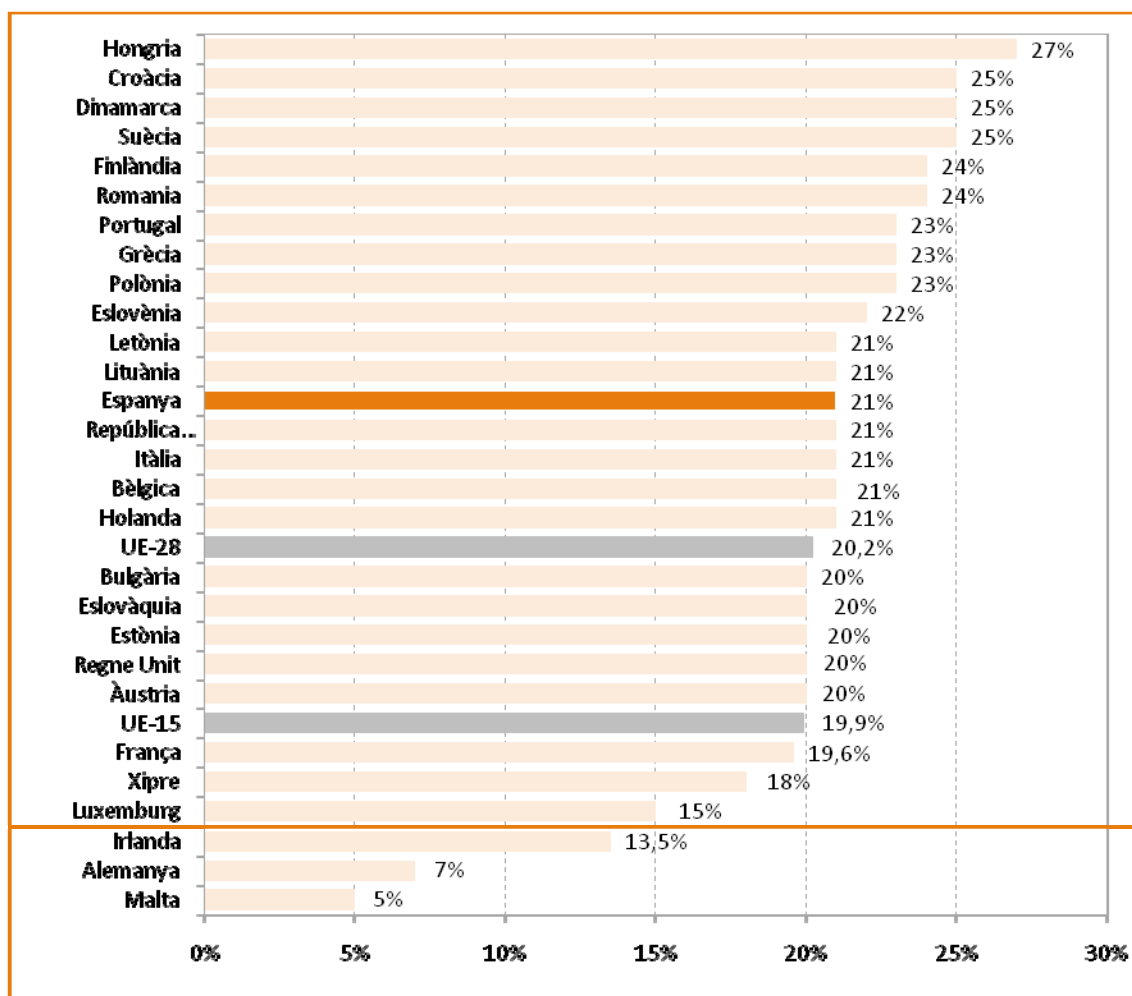
En el cas dels productes de maquinari i reproductors, hi ha unanimitat entre els estats a l'hora de gravar-los amb el tipus impositiu general, és a dir, el més elevat. No obstant això, aquest tipus oscil·la dins un rang força ample que va des del 15 % de Luxemburg al 27 % d'Hongria. Per a aquest tipus de béns, l'Estat espanyol aplica un tipus impositiu del 21 %, pràcticament igual a la mitjana de la Unió Europea, ja sigui la dels 15 estats membres fins al 2004 o l'actual dels 28 (21,4 % i 21,5 %, respectivament).

Gràfic 1. Tipus impositius aplicats a la compra de CD, CD-ROM, reproductors d'alta fidelitat i vídeo. 2013

Pel que fa a l'adquisició d'obres d'art i antiguitats, la gran majoria de països europeus apliquen tipus impositius generals, entre el 15 % i el 27 %, amb l'excepció de 3 països que tenen tipus reduïts: Irlanda grava aquestes adquisicions amb un tipus mitjà del 13,5 %, Alemanya amb un tipus reduït del 7 % i, en darrer lloc, Malta amb un 5 %. Aquests dos darrers països equiparen l'adquisició d'obres d'art i antiguitats als béns de primera necessitat, si ens atenem al gravamen que apliquen. El cas espanyol està lleugerament per sobre de la mitjana europea amb un 21 % de càrrega impositiva.

Gràfic 2. Tipus impositius aplicats a l'adquisició d'obres d'art i antiguitats. 2013

2.2 Productes i serveis amb tracte específic

Les entrades a cinemes i espectacles d'arts escèniques són els béns amb una discrepància en el tracte més important entre països i, per tant, presenten molta variància pel que fa a tipus impositius d'IVA.

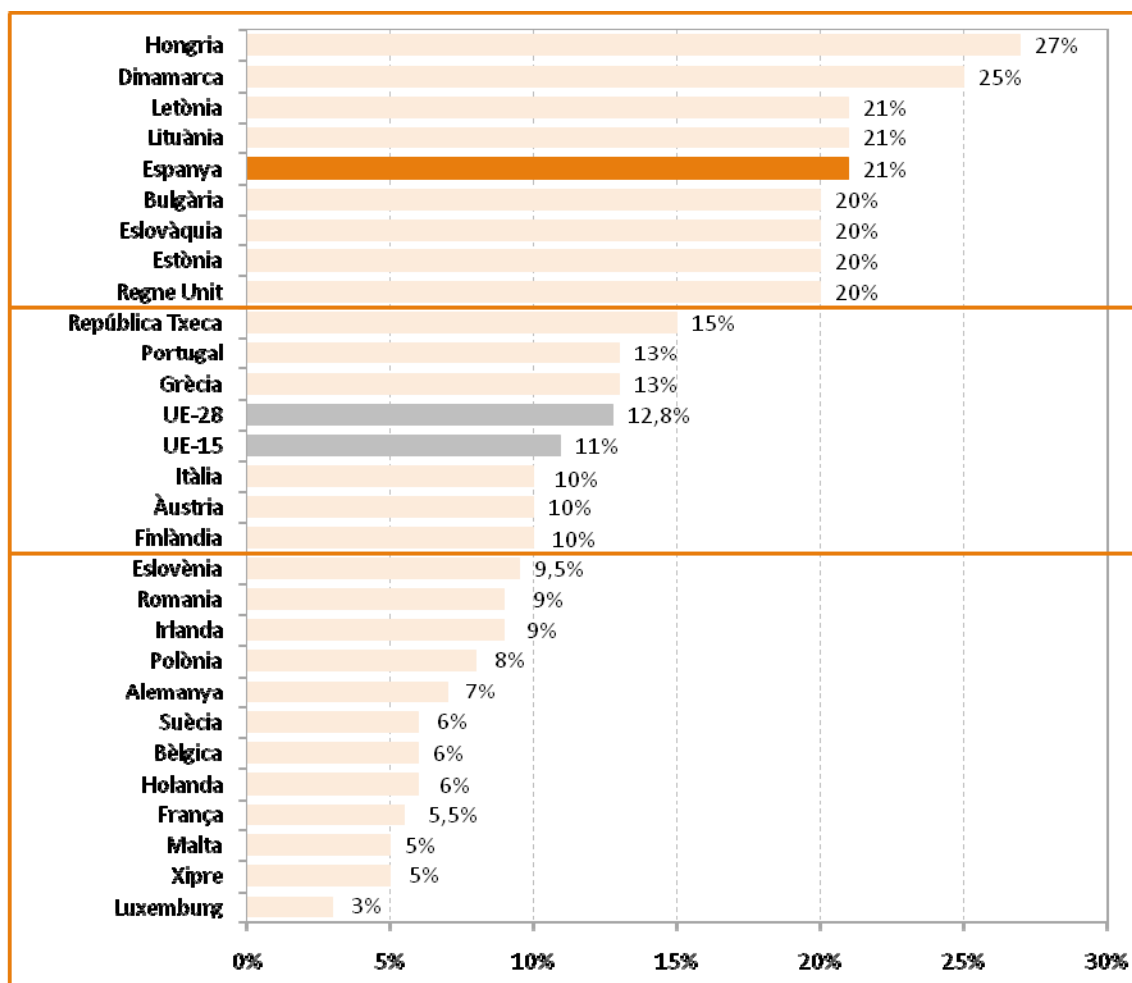
Per la part baixa, amb un tipus per sota el 10 %, se situen 12 països que graven les entrades al cinema i els espectacles entre el 3 % i el 9,5 %. Aquests tipus reduïts denoten una política cultural que equipara el consum de cinema i espectacles als béns de consum essencials o de primera necessitat.

Un segon grup de països, com ara Finlàndia, Itàlia, Portugal o Grècia apliquen tipus impositius entre el 10 % i el 15 %, en una banda mitjana entre els productes de primera necessitat i els béns de luxe.

Per tant, aquests països duen a terme una certa política de foment del consum de cinema i espectacles d'arts escèniques.

L'Estat espanyol, juntament amb Letònia i Lituània, amb un 21 %, es posiciona en la part alta del rànquing amb un tipus impositiu només superat per Dinamarca (25 %) i Hongria (27 %). De l'aplicació d'aquests tipus se'n pot deduir que aquests països consideren el consum de cinema i espectacles com a bé de luxe i, consegüentment, no subjecte a cap tipus de foment.

Gràfic 3. Tipus impositius aplicats a entrades de cinema i espectacles d'arts escèniques. 2013

Dins dels productes amb tracte fiscal específic, és en el sector del llibre on s'observen les polítiques de foment més diverses entre els països de la Unió Europea. Per una banda, fins a 7 països duen a terme una forta aposta pel foment de la lectura a través de tipus impositius reduïts, amb independència del suport del llibre (paper o electrònic). És el cas de Luxemburg (3 %), Croàcia (5 %), Holanda (6 %) o Eslovènia (9,5 %), entre d'altres.

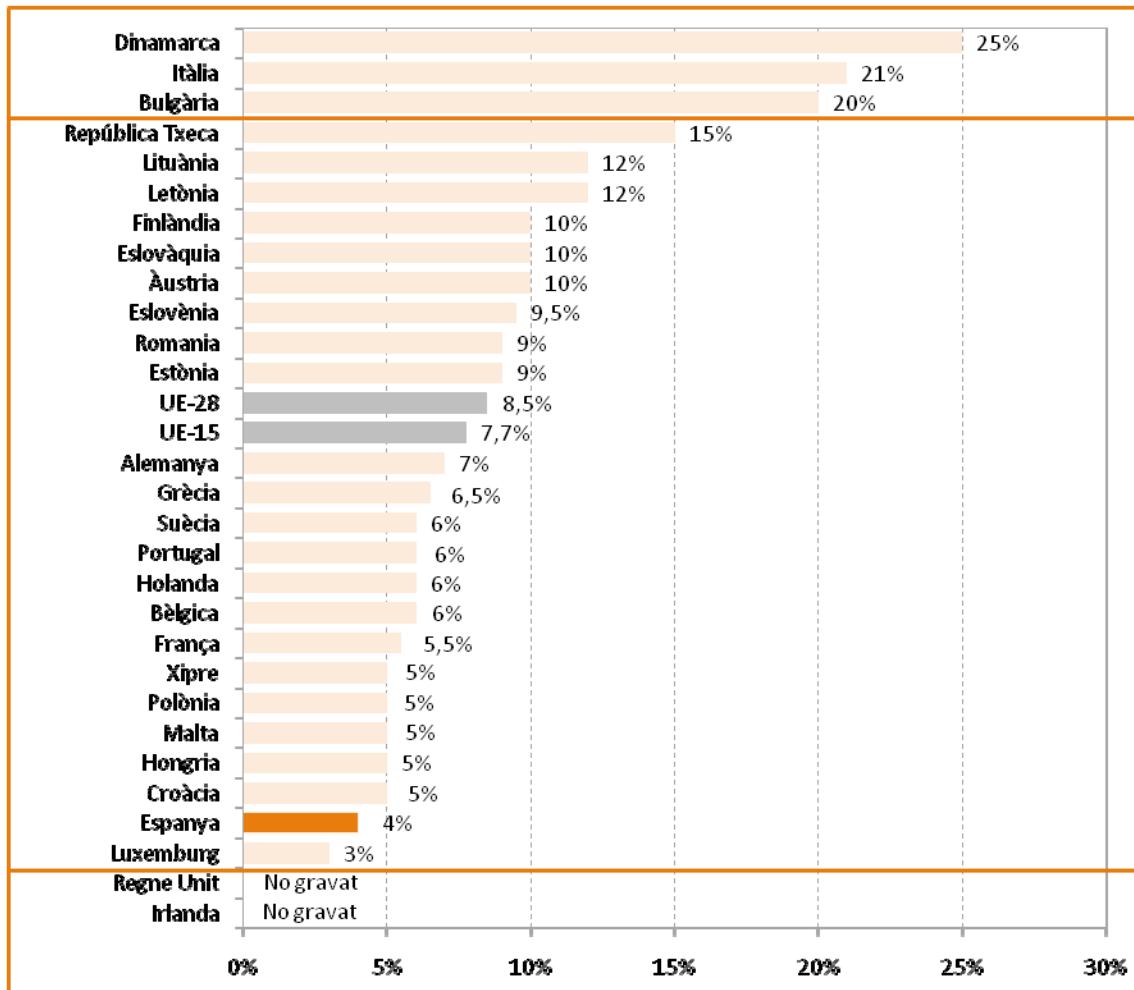
D'altra banda, molts països fomenten la lectura bonificant tan sols el suport paper, i graven el llibre electrònic amb el tipus general. Dins aquest grup de països, es produeix una gradació en la reducció del tipus impositiu pel llibre en paper. El cas més extrem correspon a Irlanda i el Regne Unit, que deixen els llibres en suport paper exempts de tributació per IVA.

A continuació se situa un grup d'11 països que redueixen el tipus impositiu del llibre entre 11 i 19 punts respecte del tipus general. Aquí hi trobem Suècia (6 % respecte del 25 %), Grècia (6 % enfront del 23 %), Bèlgica (6 %, 21 %) o Finlàndia (10 %, 24 %). L'Estat espanyol també es posiciona en aquest conjunt de països que intenta promoure decididament la lectura amb un salt de 17 punts respecte del seu tipus general d'IVA (4 % respecte del 21 %). Finalment, altres països opten per fomentar la compra de llibres en paper d'una manera més suau, reduint el tipus impositiu entre 6 i 10 punts respecte del general.

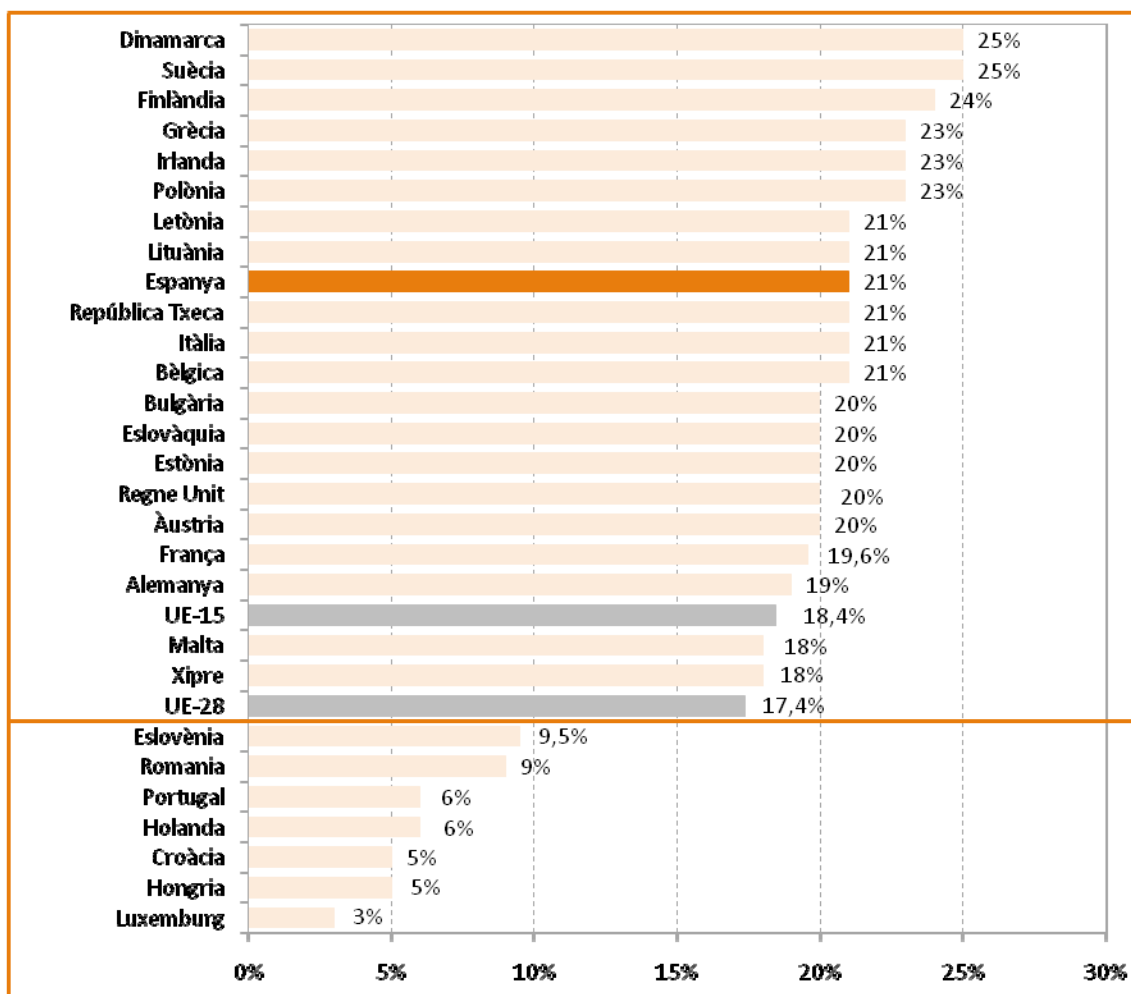
A l'extrem oposat, hi ha tres països que no bonifiquen el tipus impositiu del llibre i graven el seu consum amb el tipus general amb independència del suport. Es tracta de Bulgària (20 %), Itàlia (21 %) i Dinamarca (25 %), que no fonamenten la seva política de promoció de la lectura en la fiscalitat.

Finalment, cal destacar el cas de França, que condiona el tipus de gravamen als continguts del llibre. L'Estat francès grava la compra de llibres en paper amb un 5,5 %, però penalitza els continguts pornogràfics o amb incitació a la violència aplicant un tipus impositiu del 19,6 %, el seu tipus general, aplicat també als llibres electrònics.

Gràfic 4. Tipus impositius aplicats a la compra de llibres en suport paper. 2013

Gràfic 5. Tipus impositius aplicats a la compra de llibres electrònics. 2013

3. Comparativa respecte de l'any anterior, 2012

Fins a l'any 2012, la majoria de productes culturals de l'Estat espanyol estaven gravats amb un tipus impositiu reduït respecte de la resta de productes. Però des de la reforma de l'1 de setembre de 2012, la majoria de tipus impositius associats als productes culturals es van equiparar a la resta de productes de consum, i van passar del 8 % de principis del 2012 al 21 % d'IVA actual (entrades a espectacles d'arts escèniques i cinema, adquisició d'obres d'art, serveis prestats per intèrprets, artistes, productores de cinema i organitzadores de teatre).

L'equiparació del nivell impositiu dels productes culturals amb la resta de productes generals ens planteja un seguit de qüestions: l'eliminació de les diferències impositives entre productes culturals i altres productes, és una tendència d'àmbit europeu? O, per contra, només és una particularitat de l'Estat espanyol?

Pel que fa a la resta de països de la Unió Europea, Portugal i França són els únics països que han disminuït els seus tipus impositius per a les entrades a espectacles i al cinema respecte de l'any 2012: Portugal ha passat del 23 % al 13 % i França del 7 % al 5,5 % (eliminant el tipus superreduït del 2,1 %

que hi havia fins al 2012 per a les primeres 140 representacions). En el cas d'Eslovènia, Finlàndia i la República Txeca han augmentat un punt els seus tipus impositius per a aquests serveis d'un any a l'altre en el context d'una pujada generalitzada dels seus tipus impositius.

En el cas del llibre, tan sols França ha disminuït el tipus impositiu del 7 % al 5,5 %. Per la seva banda, Lituània ha augmentat únicament el gravamen sobre els llibres 3 punts respecte del 2012, per arribar al 12 %. Quant als gravàmens sobre l'adquisició de llibres electrònics, 5 països han decidit modificar a la baixa els seus tipus impositius l'any 2013. Es tracta d'Holanda, Eslovènia, Romania, Portugal i Hongria, que han reduït dràsticament els tipus fins al nivell del consum de llibres editats en paper. Per contra, França ha eliminat la bonificació pels llibres electrònics i ha incrementat el seu tipus impositiu fins al nivell general, del 7 % al 19,6 %.

Finalment, pel que fa al consum de maquinari i reproductors i a l'adquisició d'obres d'art i antiguitats, cap país de la Unió Europea no ha canviat la seva política de foment. Tan sols Xipre, Holanda, Eslovènia, Finlàndia i la República Txeca han augmentat un punt els seus tipus impositius a causa de l'augment generalitzat de l'IVA en aquests països.

Per concloure es pot afirmar que l'eliminació de les diferències impositives entre productes culturals i altres productes no sembla una tendència d'àmbit europeu, sinó més aviat una particularitat de l'Estat espanyol.

4. Taula de tipus impositius per productes culturals

Taula 2: Comparativa IVA cultural a diversos països europeus, per productes. 2013

Països	Entrades d'espectacles i cinema		Llibres		Llibres electrònics		CD, CD-ROM, alta fidelitat - vídeo		Adquisició d'obres d'art i antiguitats	
	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013
Luxemburg	3 %	3 %	3 %	3 %	3 %	3 %	15 %	15 %	15 %	15 %
Xipre	5 %	5 %	5 %	5 %	17 %	18 %	17 %	18 %	17 %	18 %
Malta	5 %	5 %	5 %	5 %	18 %	18 %	18 %	18 %	5 %	5 %
Holanda	6 %	6 %	6 %	6 %	19 %	6 %	19 %	21 %	19 %	21 %
Bèlgica	6 %	6 %	6 %	6 %	21 %	21 %	21 %	21 %	21 %	21 %
Suècia	6 %	6 %	6 %	6 %	25 %	25 %	25 %	25 %	25 %	25 %
França	7%(1)	5,5 %	7 %	5,5 %	7 %	19,6 %	19,6 %	19,6 %	19,6 %	19,6 %
Alemanya	7 %	7 %	7 %	7 %	19 %	19 %	19 %	19 %	7 %	7 %
Polònia	8 %	8 %	5 %	5 %	23 %	23 %	23 %	23 %	23 %	23 %
Eslovènia	8,5 %	9,5 %	8,5 %	9,5 %	20 %	9,5 %	20 %	22 %	20 %	22 %
Irlanda	9 %	9 %	0 %	0 %	23 %	23 %	23 %	23 %	13,5 %	13,5 %
Romania	9 %	9 %	9 %	9 %	24 %	9 %	24 %	24 %	24 %	24 %
Finlàndia	9 %	10 %	9 %	10 %	23 %	24 %	23 %	24 %	23 %	24 %
Àustria	10 %	10 %	10 %	10 %	20 %	20 %	20 %	20 %	20 %	20 %
Itàlia	10 %	10 %	21 %	21 %	21 %	21 %	21 %	21 %	21 %	21 %
Grècia	13 %	13 %	6,5 %	6,5 %	23 %	23 %	23 %	23 %	23 %	23 %
República Txeca	14 %	15 %	14 %	15 %	20 %	21 %	20 %	21 %	20 %	21 %
Regne Unit	20 %	20 %	0 %	0 %	20 %	20 %	20 %	20 %	20 %	20 %
Estònia	20 %	20 %	9 %	9 %	20 %	20 %	20 %	20 %	20 %	20 %
Eslovàquia	20 %	20 %	10 %	10 %	20 %	20 %	20 %	20 %	20 %	20 %
Bulgària	20 %	20 %	20 %	20 %	20 %	20 %	20 %	20 %	20 %	20 %
Espanya	21 %	21 %	4 %	4 %	21 %	21 %	21 %	21 %	21 %	21 %
Lituània	21 %	21 %	9 %	12 %	21 %	21 %	21 %	21 %	21 %	21 %
Letònia	21 %	21 %	12 %	12 %	21 %	21 %	21 %	21 %	21 %	21 %
Portugal	23 %	13 %	6 %	6 %	23 %	6 %	23 %	23 %	23 %	23 %
Dinamarca	25 %	25 %	25 %	25 %	25 %	25 %	25 %	25 %	25 %	25 %
Hongria	27 %	27 %	5 %	5 %	27 %	5 %	27 %	27 %	27 %	27 %
Croàcia		5 % - 10%(2)		5 %		5 %		25 %		25 %
Mitjana	13,1 %	12,8 %	8,4 %	8,5 %	20,1 %	17,4 %	21,1 %	21,5 %	19,8 %	20,2 %

(1) França aplicava un tipus superreduït del 2,1 % en alguns espectacles d'arts escèniques durant les primeres 140 representacions

(2) 5 % per al cinema; 10 % a les entrades d'espectacles

Fonts: Agència Tributària i European Commission. VAT Rates Applied in the Member States of the European Union

Font: Rates. Applied in the Member States of the European Union.

Coordinació: Marta Llatcha

Suport tècnic: Marçal Terrades.

Gener 2014.

Edita: Gabinet Tècnic